

Відповідно до стандартів ЄС: Верховна Рада прийняла за основу законопроект про обмеження витрат на запозичення

Datum 14.10.2026
Subjekt Ministerstvo finansiv Ukrainy
Region Ukrajina
Kategorie Bankovnictví, finance a investice, Státní správa a samospráva, Právo

Верховна Рада України прийняла в I читанні (за основу) законопроект № 16036 про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації правил протидії практикам ухилення від сплати податків, які мають безпосередній вплив на функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу та України, відповідно до Директиви Ради (ЄС) 2016/1164 від 12 липня 2016 року (в частині положень статті 4 цієї Директиви). Проект закону розроблений Міністерством фінансів України та схвалений Урядом.

Законопроект замінює чинне правило обмеження вирахування процентів за борговими зобов'язаннями на правило, передбачене статтею 4 Директиви ATAD, — **правило обмеження витрат на запозичення**. Підприємство не зможе без обмежень зменшувати свій оподатковуваний прибуток за рахунок великих витрат на кредити.

«Запровадження правила обмеження витрат на запозичення забезпечить єдиний підхід до врахування таких витрат для цілей оподаткування та сприятиме протидії розмиванню податкової бази. Водночас законопроект передбачає запобіжники для платників податків і враховує особливості окремих видів діяльності. Це важливий крок до формування прозорих і передбачуваних правил оподаткування відповідно до міжнародних стандартів», – підкреслив перший заступник Міністра фінансів України **Роман Єрмоличев**.

Відповідно до запропонованих змін, надмірні витрати на запозичення враховуватимуться для цілей оподаткування в межах встановленого ліміту. **Ліміт витрат на запозичення визначатиметься як сума доходів у формі процентів та інших доходів, економічно еквівалентних процентам, і більшої з двох величин — 30% EBITDA або грошового порога**. Тобто розмір витрат на відсотки буде пов'язаний із фінансовим результатом самої компанії.

EBITDA — аналітичний показник, який показує, скільки компанія заробляє до вирахування відсотків за кредитами, податків та амортизації.

Окреме правило «тонкої капіталізації» (ситуація, коли компанія має дуже багато боргів порівняно з власним капіталом) не запроваджуватиметься.

Метою законопроекту № 16036 є:

- приведення положень податкового законодавства України у відповідність до вимог статті 4 «Правило обмеження вирахування відсотків» Директиви Ради (ЄС) 2016/1164 від 12.07.2016 про встановлення правил протидії практикам ухилення від сплати податків, які мають безпосередній вплив на функціонування внутрішнього ринку, зі змінами,

внесеними Директивою Ради (ЄС) 2017/952 від 29.05.2017;

- врахування рекомендацій ОЕСР, визначених у Кроці 4 «Обмеження розмивання бази оподаткування шляхом вирахування з бази оподаткування відсотків та інших фінансових виплат».

Що зміниться

- **Розширюється сфера застосування правила.** Наразі обмеження стосується процентів за борговими зобов'язаннями перед нерезидентами за умови перевищення встановленого співвідношення боргу до власного капіталу.
- **Правило поширюватиметься на всі боргові зобов'язання платника податку** - незалежно від резидентства кредитора: українська чи іноземна компанія, пов'язана чи непов'язана особа. Правило також стосуватиметься не лише процентів, а й інших витрат на запозичення, включно з платежами, економічно еквівалентними процентам. Такий підхід відповідає статті 4 Директиви ATAD.
- **Замість чинного співвідношення боргу до власного капіталу застосовуватиметься ліміт витрат на запозичення.** Таким чином, сума витрат на запозичення відповідного періоду порівнюватиметься з визначеним лімітом.
- **Правило поширюватиметься на всіх платників податку на прибуток підприємств.** Водночас законопроект передбачає окремі винятки із застосування правила.

Запобіжники для платників податків

- Передбачено нижню межу грошового порога — суму, еквівалентну 500 тисячам євро, яка застосовуватиметься до кожного платника податку незалежно від структури його боргу.
- Понад цю нижню межу розмір грошового порога визначатиметься сумою кваліфікованих витрат на запозичення, але не може перевищувати суму, еквівалентну 3 млн євро.
- Накопичену та не враховану суму витрат на запозичення можна буде переносити на наступні податкові періоди без обмеження в часі, а невикористану частину ліміту — на наступні п'ять податкових років.
- Окремі винятки передбачені для операторів довгострокових проєктів публічної інфраструктури, банків, нерезидентів, які провадять банківську діяльність на території України через філії іноземних банків, та страховиків.

Ідеєю змін є не допустити ситуацій, коли компанія штучно збільшує витрати на кредити, зменшує таким чином свій оподатковуваний прибуток і фактично сплачує менше податку в Україні.

Коли запрацюють нові правила

Законопроектом передбачено, що зміни наберуть чинності з дня, наступного за днем його опублікування, а **вводиться в дію з 1 січня 2028 року.**

До податкових періодів до 1 січня 2028 року, у тому числі до періоду 2027 року,

застосовуватимуться чинні на сьогодні норми Податкового кодексу України.

Законопроект буде доопрацьований в Комітеті Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики до II читання.

Довідково.

Ознайомитися з положеннями законопроекту №16036 та інформаційними матеріалами до нього можна на сайті Мінфіну у рубриці «Стаття 4 Директиви ATAD».

https://mof.gov.ua/uk/news/vidpovidno_do_standartiv_ies_verkhovna_rada_priiniala_za_osnovu_zakonoproiekt_pro_obmezhenia_vitrat_na_zapozichennia-5966